

ÅRSBERETNING 2016

DET ENKLE ER DET BESTE

Stadig flere pasienter får tilbud om organtransplantasjon som livreddende behandling, men pasienter på venteliste øker i takt med økende behov. Deres eneste håp er at flere sier ja til organdonasjon. Dessverre er det alt for mange som sier nei.

VIL OPT-OUT ØKE DONORRATEN?

Såkalt opt-out skisseres av enkelte som løsning på problemet. Opt-out innebærer at organer kan tas fra alle, med mindre man aktivt motsetter seg dette i et register. Erfaringer viser imidlertid at mange motsetter seg idéen om at staten automatisk skal ha eierskap til kroppen deres. Et register vil heller aldri være 100 prosent oppdatert. Usikkerhet om avdødes vilje er et stort problem. Et opt-out-system løser ikke dette. Det er vanskelig å få folk til å melde seg inn i registre. Helsepersonell vil alltid måtte forsikre seg om at den avdøde kjente til ordningen, og hadde et ønske om å donere.

SAMTALEN UANSETT NØDVENDIG

Dette innebærer at samtalen med de pårørende uansett blir nødvendig, slik det allerede er i dag. Vi har ikke møtt én lege som ville presset gjennom en organdonasjon. Selv i Frankrike, som nå har innført opt-out, innrømmer leger at det ikke vil være aktuelt å overkjøre de pårørende ved et nei. Da er man like langt.

PRESUMERT SAMTYKKE

Vi har i Norge et godt og enkelt system for samtykke, som er likt det i Spania, landet med de høyeste donorratene i verden. Hele befolkningen blir sett på som potensielle organdonorer. Er avdødes standpunkt kjent – muntlig eller skriftlig – er det dette som skal følges. Er standpunktet ukjent, men familien ikke har noe i mot det, kan donasjon også gjennomføres.

MENNESKER, IKKE SYSTEMER

Organdonasjon handler i stor grad om møtet mellom mennesker. Derfor er det viktig med godt utdannet og høyt motivert helsepersonell på donorsykehusene. Spania er tydelige på at dette er nøkkelen til deres suksess. Her må også Norge satse mer.

FLERE MÅ DELE SITT JA

Selv om Norge er gode på organdonasjon i verdenssammenheng, må antall avslag ned. Dessverre ser vi at bare halvparten av de som er positive til organdonasjon har delt det med familien. Dette kan resultere i et nei, grunnet usikkerhet om hva den avdøde ønsket. Vi mener at løsningen på dette er et mer omfattende informasjonsarbeid for å få hele befolkningen til å dele sitt ja, og ta utgangspunkt i den store velviljen nordmenn allerede har til temaet

SE TIL SPANIA

Hvorfor innføre systemer som ingen land har fått til å fungere, når løsningen er så åpenbar? Vi må følge verdenslederen Spania, gjennom å styrke organiseringen på sykehusene med nok skolert og motivert personell, samt sørge for god folkeopplysning som oppfordrer til samtalen.

Hege Lundin Kuhle
daglig leder

STIFTELSEN FORMÅL OG ORGANISASJON

Stiftelsen Organdonasjon er en stiftelse med offentlig stadfestelse, og ble opprettet 6. mars 1997. Bak stiftelsen står følgende pasientorganisasjoner:

- Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL) representert ved interessegruppen Foreningen for hjerte- lungetransplanterte (FHLT)
- Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte (LNT)
- Foreningen for hjertesyke barn (FFHB)
- Norsk forening for cystisk fibrose (NFCF)
- Voksne med medfødt hjertefeil (VMH)

Vår visjon er at ”Alle som trenger det skal få et organ”.

Vi jobber for å informere befolkningen om organdonasjon. Vårt formål er å få befolkningen til å si ja til organdonasjon som de deler med sine nærmeste. Vi er også pådrivere overfor helsevesen og myndigheter for å sikre at nødvendige ressurser stilles til disposisjon for å redde liv.

STYRE

Stiftelsen ledes av et styre på åtte medlemmer. Ved utgangen av 2016 besto styret av Gisle Nødtvedt (styreleder), Lars Skar, Bente Ridder-Nielsen, Marte Jystad, Kari Anne Pedersen, Åshild Nymo, Lise Toubro Bratberg og Astrid Giskegjerde. Styret møtes fire til fem ganger i året. På styremøtene diskuteres planer, budsjetter og strategier, det orienteres om aktiviteten og det fattes vedtak av betydning for virksomheten.

REPRESENTANTSKAP

I henhold til vedtektene skal stiftelsen ha et representantskap med medlemmer oppnevnt av organisasjonene som står bak stiftelsen. Representantskapet møtes to ganger årlig. De velger styre, styreleder og revisor og diskuterer satsningsområder og strategier. Representantskapet utgjør et viktig ledd mellom pasientorganisasjonene og stiftelsen.

VALGKOMITÉ

Valgkomiteen arbeider for å finne kandidater til vårt styre, hvor plassene fordeles på representanter fra pasientorganisasjonene og andre fristilte personer som innehar kompetanse fra områder som er relevante for vårt arbeid. En valgkomite anses som hensiktsmessig for å gi representantskapet anbefalinger på hvordan man kan sette sammen et slikt styre.

ADMINISTRASJONEN

Stiftelsens daglige drift ivaretas av vårt informasjonskontor som holder til på Frognerstranda 4 i Oslo. Kontoret besto ved utgangen av 2016 av syv faste medarbeidere og 6,1 årsverk hvorav en medarbeider har vært sykemeldt i lengre perioder:

Daglig leder Hege Lundin Kuhle (100 %), informasjonssjef Troels Mathisen (100 %), informasjonskonsulent og digital redaktør Aleksander Sekowski (100 %), prosjektleder og HR-ansvarlig Anniken Lundgaard (90 %) og prosjektkoordinatorene Annette Halvorsen (80 %), Christina Markussen (80 %) og Svanhild Beaumont (60%).

NASJONAL KOORDINATOR?

Stiftelsen Organdonasjon engasjerte seg for snart femten år siden for å få ansatt en Nasjonal koordinator for organdonasjon i Norge. En sentral koordinator som med kunnskap, styrke og engasjement skulle følge opp donasjonsvirksomheten. Spania hadde hatt en slik stilling i flere år, og inntrykket var at dette hadde hatt stor betydning for den positive utviklingen man hadde observert i Spania. Fagfolk opptatt av organdonasjon valfartet til Spania for inspirasjon og for å lære.

Også i Norge skulle vi få en Nasjonal koordinator. Helsedirektoratet valgte å benytte de ekstra midlene de hadde fått til denne stillingen annerledes enn det initiativtakerne hadde tenkt. Stiftelsen Organdonasjon sa hva vi mente, men har lojalt akseptert og støttet avgjørelsen. Kanskje er tiden nå inne til å tenke nytt; på nytt studere hvorfor donasjonstallene i Spania fortsatt er de høyeste i Europa og hvorfor land i Europa som kopierer den spanske modellen opplever så stor suksess.

Den spanske modellen? Krumtappen i denne er den nasjonale koordinatoren. Når skal Norge få sin nasjonale koordinator?

Gisle Nødtvedt
styreleder, mai 2017

INFORMASJONSKONTORET

Med høy faglig kompetanse innen en rekke områder utgjør denne staben vår viktigste informasjonsaktivitet. I den digitale verden forventes raske svar samt produksjon av relevant innhold som engasjerer. Vårt mål er å være der folk er, formidle god kunnskap om temaet, skape engasjement og oppfordre til samtalen.

HEGE LUNDIN KUHLE, daglig leder, ansatt i 2003. Hege er markedsøkonom, har erfaring fra organisasjonsarbeid samt reklame- og forlagsbransjen. Hege tar hånd om den daglige driften, kontakt med fagmiljøet, helsemyndigheter, politikere samt pressearbeid.

”Min reise har vært spennende. I 2003 var jeg eneste ansatte, og organdonasjon var noe man ikke snakket mye om. I dag er jeg en del av en stab på syv, og befolkningen er stadig mer engasjert i temaet. I dag viser de stolt frem at de sier ja til organdonasjon.”

ANNETTE HALVORSEN, prosjektkoordinator, ansatt i 2007. Annette er utdannet innen markedsføring, IKT og grafisk design. Hun har blant annet ansvaret for Donasjonsdagen og Valentinsdagen og koordinerer frivilligheten.

”Pasientorganisasjonene, tilhengere på Facebook og andre frivillige gjør en uvurderlig innsats. De ønsker å gi en hjelpende hånd – dele ut donorkortbrosjyrer og være med på å redde liv. Dere gir håp til alle de som venter på en ny sjanse, tusen takk!”

TROELS NORDMANN MATHISEN, informasjonssjef, ansatt 2009. Troels er utdannet innen samfunnsvitenskap og psykologi og har bakgrunn fra radio. Han har ansvaret for strategisk kommunikasjon, pressearbeid og internasjonalt samarbeid.

”Organdonasjon redder liv - og personene vi kommer i kontakt med bærer ofte på sterke historier. Gode historier om organdonasjon gjør stort inntrykk på folk. Å hjelpe journalister med dette arbeidet er noe av det viktigste vi gjør.”

ALEKSANDER SEKOWSKI, informasjonskonsulent og digital redaktør, ansatt i 2012. Aleksander har bakgrunn fra både film og kognitiv psykologi. Han arbeider spesielt med kommunikasjon via digitale plattformer, it-systemet, samt bilde- og tekstproduksjon.

”Med godt innhold, AdWords og søkemotoroptimalisering, ligger vi i dag øverst på trefflisten for så å si alle norske søk om organdonasjon og transplantasjon. Ingenting gir oss mer igjen for hver annonsekronen enn sosiale medier.”

CHRISTINA MARKUSSEN, prosjektkoordinator, ansatt i 2013. Christina har utdannelse fra Markedshøyskolen og har arbeidserfaring fra både salg og markedsføring. Hun arbeider med inntektsgivende arbeid, frivillighet og relasjonsbygging.

”Vi ønsker å kunne gi våre givere en god og enkel løsning, enten om de ønsker å gi oss gaver gjennom innsamlinger, minnegaver eller andre aktiviteter. Vi er imponert over deres engasjement for saken.”

ANNIKEN BACKE LUNDGAARD, prosjektleder og HR-ansvarlig, ansatt i 2014. Hun er utdannet innen økonomi, markedsføring og psykologi, og har erfaring fra bank og kortbransjen samt eventbransjen. Hun arbeider administrativt og med samarbeidsprosjekter.

”Økt synlighet av temaet er avgjørende for at flere sier ja til organdonasjon og flere liv reddes. Vi er overbevist om at de som velger å samarbeide med oss, vil bli lagt merke til. Sammen kan vi redde liv.”

SVANHILD BEAUMONT, har et midlertidig engasjement for oss som startet i desember 2015. Hun har vært en sentral aktør i arbeidet med å flytte over til nytt regnskapsbyrå. Hun følger opp gaver og minnegaver og ivaretar innkjøp, lagerstyring osv.

”Det er med stor takknemlighet vi opplever å motta gaver når noen har gått bort. Å velge å tenke på andre i en sårbar stund. Nye innbetalingsmetoder som Vipps og egne portaler via begravellesbyråene, gjør det å gi en gave enklere.”

SAMMEN FOR EN GOD SAK

Visjonen vår er at ”alle som trenger det skal få et organ”. Derfor jobber vi for å få befolkningen til å si ja til organdonasjon, slik at alvorlig syke mennesker kan få muligheten til å få livet i gave. Vi har mange samarbeidspartnere som på ulike måter er tilknyttet denne virksomheten. Gjennom dem har vi opparbeidet oss bred kunnskap om temaet. Vi samarbeider med aktører som fagpersonell, politikere og myndigheter, pasienter og pårørende og andre som er involvert i temaet både her i Norge og i utlandet.

PASIENTORGANISASJONENE

Vi arbeider på vegne av alle de pasientene som venter på et nytt organ. Vi har ikke egne medlemmer, men vi arbeider nært med flere pasientorganisasjoner og deres medlemmer. Der møter vi personer som enten har fått organer, venter eller er pårørende, og disse blir viktige ambassadører for saken.

FRIVILLIGHETEN

Frivilligheten betyr mye for enhver organisasjon. Uten alle disse fantastiske menneskene, hadde vi ikke klart å nå så bredt ut som vi gjør i dag. Dette er ildsjeler som på sin fritid velger å jobbe for at stadig flere sier ja til organdonasjoner, på messer og arrangementet, på arbeidsplasser, i sosiale medier med mer. Vi bidrar med kunnskap om temaet, samarbeider om forskjellige aktiviteter og sender ut informasjonsmateriell til de frivillige.

SAMARBEID MED ANDRE LAND

Vi har nær dialog med flere land i Europa. Her utveksles erfaringer og ideer. Spesielt arbeider vi tett med de skandinaviske landene. Den skandinaviske befolkningen er relativt homogen, noe som gjør ideer og kampanjer lett overførbare.

FAGMILJØET VED OUS, RIKSHOSPITALET OG DONORSYKHUSENE

Vi arbeider nært med fagmiljøet, og har god dialog med NOROD (Norsk ressursgruppe for organdonasjon) og donorer i forbindelse med faglige spørsmål, markedsføring og pressarbeid. På denne måten fremstilles temaet organdonasjon på en helhetlig måte, både fra et helse- og befolkningsperspektiv. Fellesskapet er med på å gi en trygg og faglig tung presentasjon av temaet, noe både befolkningen og helsepersonell har nytte av.

HELSEDIREKTORATET

På grunnlag av søknad og dialog med Helsedirektoratet, tildeles vi hvert år midler til virksomheten. Siden 2003 har vi vært en post på Statsbudsjettet. Statsbudsjettet utgjør det viktigste bidraget til vårt arbeid, men vi har fortsatt flere viktige aktiviteter og prosjekter som vi ikke har midler til å gjennomføre. Derfor blir fokuset på inntektsgivende arbeid viktig.

NASJONALT FAGLIG NETTVERK FOR ORGANDONASJON OG TRANSPLANTASJON (NFNOT)

Stiftelsen Organdonasjon er representert i det rådgivende samarbeidsorganet, NFNOT med sekretariat i Helsedirektoratet. Vår daglige leder er oppnevnt som medlem i rådet.

POLITISK ARBEID

Stiftelsen Organdonasjon er politisk uavhengig, og dialog med stortingspolitikere, partigrupper og partiens ungdomsrepresentanter er verdifullt og viktig. Vi har ved flere anledninger fått møte både i Helse- og omsorgskomiteen og hos partiens helsefraksjoner. Vi har også jevnlig dialog med andre politikere og vårt mål er å få deres engasjement rettet inn mot tiltak vi vet gir resultater.

AKTØRSEMINAR

Stiftelsen Organdonasjon var en av flere bidragsytere til et aktørseminar som ble arrangert i Det Norske Videnskaps-Akademi mandag 3. oktober 2016. Et aktørseminar skal supplere kildematerialet for forskning innen medisinsk historie. Vi hadde flere møter med styringsgruppen for å skape et godt og relevant program, og bidro med innlegget: Fra ”ikke-tema” til den gode samtalen. Innholdet fra seminaret ble senere utgitt i en egen bok.

ARENDALSUKA

De siste fire årene har vi deltatt med egen stand på Arendalsuka. Arendalsuka er en årlig arena, som arrangeres en hel uke i august, hvor nasjonale aktører innenfor politikk, samfunns- og næringsliv møter hverandre. Her møtes folk for debatt og utforming av politikk for nåtid og framtid. Med god hjelp fra våre pasientorganisasjoner og andre frivillige har vi nådd ut til viktige aktører på denne møteplassen med vårt budskap om organdonasjon. Dette er en fin arena for oss å få profilert temaet.

MINNESMARKERING

For andre år på rad arrangerte LHL/FHLT i samarbeid med oss en minnesmarkering for å hedre donorer i glassgaten på Ous, Rikshospitalet. Vi gjorde noen intervjuer med de som var til stede og utarbeidet en artikkel som vi delte i sosiale medier etter arrangementet. Dette er et vakkert arrangement som bør nå ut til flere, og planen er at det nedsettes en arbeidsgruppe hvor også flere pasientorganisasjoner blir invitert.

SOMMERFESTEN

Stiftelsen Organdonasjons sommerfest er blitt en tradisjon, og ble arrangert i slutten av august for tredje året på rad. Kongen Marina ved Stephen og Rolf sørget for lokalet. Været var som vanlig ruskete, men teltet sørget for at gjestene holdt seg tørre under hele arrangementet. Daglig leder Hege Kuhle var konferansier og presenterte talerne underveis. Talerne i år var styreformann Gisle Nødtvedt og grunnleggeren av Stiftelsen Organdonasjon Audun Bell. Arnegull stilte igjen opp som pianoentertainer, og sørget for god stemning og quiz for alle gjestene. Fotovegg var satt opp utenfor lokalet, og ble en populær aktivitet med fotografering av de som ønsket det.

FRA INDIA TIL SKOTLAND FOR ORGANDONASJON

Den 31. mai i år fikk vi besøk fra noen utrolige mennesker på en utrolig reise, for en livsviktig sak. De har reist helt fra Bangalore i India til Skotland med bil for å sette fokus på organdonasjon. Reisen ble behørig dokumentert på deres Facebook-side Gift of Life Adventure med film, bilder og lyd.

KOMMUNIKASJON

KAMPANJER

Både markedsundersøkelser og erfaringer fra samtaler med folk, viser at de fleste er meget positive til organdonasjon, men få har delt det med noen. Derfor har vi dreid budskapet i vår kommunikasjon mer mot at alle må dele sitt standpunkt. De fleste sier allerede ja og har god kunnskap om hva organdonasjon er. Kampanjen som ble utviklet i 2015 er brukt videre i 2016 med stor suksess. Begrepet ”Si det for å bli det” ser ut til å ha etablert seg i befolkningen.

For å underbygge betydningen av å ”si det” formidlet vi sterke historier om transplanterte i videoer og i annonser. Motivene formidler at det å si ja til organdonasjon betyr at liv blir reddet. Vi fortsetter å kommunisere dette budskapet videre. Det eneste man må gjøre for å bli organdonor er å si det til sine nærmeste. Altså – Si det for å bli det!

Jeg skulle vært død – Heldigvis brukte noen 3 sekunder av livet sitt på å redde et annet – bare ved å si ”Jeg er organdonor” til sine nærmeste.

1

2

STIFTELSEN ORGANDONASJON

**DU MÅ
SI DET
FOR Å
BLI DET**

Å SI "JEG ER ORGANDONOR" TIL DINE NÆRMESTE TAR BARE TRE SEKUNDER AV LIVET DITT – OG LIKEVEL ER DET ALT SOM SKAL TIL FOR Å REDDE ET ANNET.

3

BLI ORGANDONOR PÅ 3 SEKUNDER

1

3

BLI ORGANDONOR PÅ 3 SEKUNDER

DET TAR FAKTISK IKKE Lenger tid Å SI "JEG ER ORGANDONOR" TIL DINE NÆRMESTE. DET KREVES INGEN REGISTRERING. ALT SOM SKAL TIL FOR Å BLI DET, ER Å SI DET.

STIFTELSEN ORGANDONASJON

PRESSEARBEID

Vi jobber nært med media. Organdonasjon er et tema pressen ofte omtaler, og vi bidrar med innspill til sakene i form av tips om vinklinger, historier, fakta og betraktninger. Vi har også etablert et eget nyhetsrom på Mynewsdesk, hvor journalister vil finne pressemeldinger, fakta, bilder osv. Når saken omtales i media, ser vi umiddelbar respons i form av økt besøk på våre nettsider og i våre sosiale kanaler. ”Organdonasjon” og ”transplantasjon” ble omtalt 4755 ganger i 2016 (presse, blogger, sosiale medier, og ulike diskusjonsfora) mot 2700 i året før. ”Stiftelsen Organdonasjon” ble omtalt 653 ganger. Radio eller TV er ikke omfattet av disse statistikkene, og vil komme i tillegg. Vi har flere ganger vært på NRK og TV2. Temaet har også blitt tatt opp i ulike programmer både på radio og TV.

BEFOLKNINGSUNDERSØKELSE

I 2016 gjennomførte vi, for tredje gang, en befolkningsundersøkelse der vi undersøkte nordmenns holdning til organdonasjon. Resultatene samsvarte i stor grad med det som var antatt, og tidligere undersøkelser. Nesten syv av ti nordmenn, eller 67 prosent av befolkningen, svarte at de stiller seg positive til å donere sine organer etter sin død. Kun 7 prosent var negative, mens hele 25 prosent oppga at de ennå ikke hadde tatt stilling. I sistnevnte gruppe var det en liten overvekt av menn.

Av de som var positive, hadde bare rundt halvparten informert

sin familie. Det viser viktigheten av å fortsette kampanjen ”Si det for å bli det”, som vi lanserte høsten 2015, og som har som mål å få den positive delen av befolkningen til å dele sitt standpunkt med familien. Samtidig ser vi at folk også er flinke til å ytre sitt standpunkt på andre måter. Nærmere 40 prosent av de positive har fylt ut donorkortet på papir eller applikasjon, og fem prosent har delt det i sosiale medier. Samtidig har andelen som svarer at de ikke har delt sitt standpunkt på noen måte, gått ned fra 37 (2015) til 32 prosent.

Undersøkelsen viste dessuten at flere nå kjente sine nærmestes standpunkt, med en økning på seks prosentpoeng siden 2015.

så kan den personen få leve videre i et annet menneske.

DONASJONSDAGEN

For å sette ekstra fokus på organdonasjon arrangerer vi Donasjonsdagen, selve "Nasjonaldagen for organdonasjon" en gang i året (i 2016 for 11. gang, den 22. oktober). Dette er en aktivitet som gjennomføres i nært samarbeid med pasientorganisasjonene og andre frivillige. På denne dagen oppfordrer vi alle til å si ja til organdonasjon og fortelle det til sine nærmeste, slik at flere liv reddes! Denne dagen gir oss også en fin mulighet til å hedre alle donorer, deres familier, helsepersonell og andre som har vært med på å redde liv og bedre livskvaliteten til mange mennesker.

STANDS

Over 200 frivillige deltok på 90 stands rundt om i landet, delte ut donorkort og informerte om temaet. Vi er imponert over engasjementet og innsatsen til alle som ønsker å bidra for en viktig sak.

KAMPANJE

I år som i fjor brukte vi kampanjen "Si det for å bli det" – det tar bare 3 sekunder å si: "Jeg er organdonor" til dine nærmeste. Betydningen av å si ja ble underbygget med kampanje med historier fra transplanterte.

Arrangementer "Si det-dagen" ble lansert på Facebook. Her oppfordret vi alle til å bruke dagen til å si: "Jeg er organdonor" til sine kjære. Veldig mange delte sitt standpunkt i sosiale medier og var stolte av å kunne videreformidle dette.

SAMARBEID MED CLEAR CHANNEL

Blant flere andre organisasjoner, ble vi den heldige utvalgte til å motta utendørsannonsering til en verdi av én million

kroner fra Clear Channel. Digitale screens viste kampanjene på Stortinget t-banestasjon ved rulletrappen i mai og september. Kampanjen ble også vist på digital storskjerm på Oslo S, Byporten i uke 42 (uken før Donasjonsdagen). I tillegg hadde vi vår hovedstand inne på Oslo S (ved inngangen til Byporten). Kampanjen "Si det for å bli det" ble vist på store boards på de 10 største t-baneholdeplassene i Oslo.

ANNONSERING

Vi hadde annonsekampanjer i aviser, blader og på internett, både før, under og etter Donasjonsdagen. Flere aviser og blader satte annonsene våre på trykk gratis, og vi fikk helsidesannonse i Dagbladet og Se & Hør til sterkt reduserte priser. Mange lokalaviser skrev om temaet og Donasjonsdagen, og selv benyttet vi sosiale medier for å spre kampanjen.

VALENTINSDAGEN

Valentinsdagen for organdonasjon, den 9. i rekken, ble markert med over 30 stands rundt om i landet lørdag 13. februar. I tillegg delte LNT Nordland ut donorkort-brosjyrer fra flere stands i forbindelse med Nyredagen i mars.

Også i år brukte vi kampanjen ”Si de tre magiske ordene”. Både avis, bannerannonser og egen video, ble benyttet. Tanken med videoen er å få frem det doble kjærlighetsbudskapet i det å dele med noen at man er organdonor: Man bryr seg om dem som venter på et livreddende organ, og man bryr seg om sine nærmeste, som du skal dele dette med.

Vår sponsor Viken Fiber har vært med på å utvikle denne kampanjen. Media har støttet opp med annonseplass enten gratis eller til sterkt reduserte priser.

Bannerannonseren ble lagt ut på våre nettsider og Facebook-sider. Videoen ble bl.a. lagt ut på våre Facebook-sider. Både annonsen og videoen ga mye positiv respons og ble distribuert og delt av mange.

DONORKORTET

Det første lyseblå donorkortet ble lansert i 2002. Siden den gang har donorkortet fått ny farge og nytt design. Det grønne donorkortet har blitt en merkevare som er å finne i vår donorkortbrosjyre på alle landets apotek og legekontorer. I tillegg er donorkortbrosjyren et viktig element på stands, hvor dette er et godt middel for å søke kontakt med folk. ”Vil du ha et donorkort” er en fin inngang til en dypere samtale om hvor viktig det er at vi alle deler vårt standpunkt. Donorkortet er blitt symbolet på organdonasjon i Norge og et håndfast bevis på at du sier ja.

De siste årene har alle apotekkjedene (Norsk Medisinaldepot/NMD, Boots Norge AS og Apokjeden) distribuert ut donorkortbrosjyrer til sine apotek, kostnadsfritt for oss. Masseutsendelsen av donorkortbrosjyren i 2016 gikk til over 1000 adresser: Sykehus, de største legekontorene, universitet og høyskoler.

DONORKORTET PÅ MOBILTELEFONEN

Til tross for at vi de siste årene har tonet noe ned kommunikasjonen av donorkortet, og heller fokusert mer på samtalen, har nedlastningstallene vært gode. I 2016 ble donorkortapplikasjonen lastet ned 31 011 ganger, hvilket tilsvarer 85 ganger pr. dag, og i oktober samme år passerte vi 200 000 nedlastninger. Applikasjonen er tilgjengelig på de tre største plattformene, iOS, Android og Windows Phone. Windows Phone-utgaven har vært utilgjengelig deler av 2016 grunnet tekniske problemer med leverandør, men dette ble løst ved utgangen av året.

*Si de tre magiske ordene
til dine nærmeste*

*Jeg er
Organdonor*

Tre ord som redder liv. Deles med de du bryr deg mest om.
For de som trenger det mest. Et dobbelt kjærlighetsbudskap.

VIKEN FIBER
Leverer ditt budskap

STIFTELSE
ORGANDONASJON

Takk til Viken Fiber som har gjort kampanjen mulig.

FOREDRAG OG UNDERVISNING

Undervisning er et viktig virkemiddel for å nå ut til befolkningen. 16 år er grensen for at du selv kan ta standpunkt til organdonasjon. Ungdommen i dag har lett for å snakke om temaet, og de er viktige formidlere til familie og venner.

Organdonasjon er en del av pensum på lærerplanen i biologi på videregående skoler med et eget kapittel i læreboken. Etterspørselen om foredrag er stadig økende, og vi forsøker så godt som mulig å imøtekomme disse forespørslene. Skolene ser at vi kan tilby et større perspektiv på temaet, blant annet gjennom personlige historier.

Vår undervisning til skoler og universiteter tilbys uten noen form for økonomisk kompensasjon, mens vi fra bedrifter setter pris på et honorar samt dekning av reiseutgifter.

I 2016 har utfordringen vært lav bemanning, både i Stiftelsen Organdonasjon samt færre aktive undervisningskonsulenter. Derfor har vi vært tilbakeholdne med å markedsføre undervisningsprosjektet. Likevel har vi i 2016 besøkt 16 skoler (17 i 2015), og nådd ut til 700 elever (989 i 2015). I tillegg holdt vi flere foredrag for bedrifter o.l. som ønsker å sette organdonasjon på dagsorden.

FRIVILLIGE UNDERVISNINGSKONSULENTER

Personlig oppmøte og direkte dialog er det aller beste virkemiddelet. Da kommer vi tettere på befolkningen, og gir dem umiddelbare svar på det de måtte lure på. Trygghet og forståelse til temaet er avgjørende faktorer for å velge å si ja til organdonasjon. I dag har vi flere transplanterte som reiser rundt og underviser på skoler og universitet. Vi har stor etterspørsel etter

undervisningskonsulenter og ønsker derfor å utvide ”staben” med studenter innen helsevesenet. Prosjektet ”Donaid” har fått bevilget midler via Extrastiftelsen og arbeidet ble påbegynt i 2016. Disse studentene vil få viktig undervisningskompetanse, nærhet til fagmiljøet og erverve seg god kunnskap om temaet. De vil også bidra i den ideelle sektor, samarbeide med transplanterte og Stiftelsen Organdonasjon.

Alle våre frivillige undervisningskonsulenter vil inviteres til et seminar hvor de vil få nyttig informasjon, utveksle erfaring, møte transplanterte og andre frivillige.

BARNEBOK OG LYDBOK ”PAPPA MÅ HA NYTT HJERTE”

Boken som ble utgitt i 2011 med støtte av ExtraStiftelsen og BarnsBeste, informerer om organdonasjon til barn og pårørende. Boken forteller parallelle historier, en om organdonasjon og en om transplantasjon. Boken er beregnet på barn i skolealder, og som en hjelp og støtte for både helsepersonell og foresatte i samtalen om temaet.

Temaet blir formidlet både i ord og bilder, og illustrasjonene er fine å fargelegge. Illustrasjonene av tekniske installasjoner er tegnet etter autentiske bilder, og blir derfor et godt pedagogisk verktøy for helsepersonell ved formidling.

Sykehusene får barnebogen gratis, slik at de kan gi denne ut til familier der barn er berørte. Den er også tilgjengelig ved landets skolebibliotek og folkebibliotek, og for salg i bokhandelen. Den digitale utgaven er tilgjengelig på nettsiden pappashjerte.no. Her kan barna lytte til teksten, gjøre oppgaver og fargelegge. Boken er et godt verktøy når lærere skal forklare og elevene skal forstå.

Who can be an organ donor?
Anyone can agree to be an organ donor. If your life cannot be saved, the issue of organ donation is discussed. Only you can decide whether your organs are to be given to someone else after your death. You should tell your family about your decision. They will tell the doctor that you agreed to donate your organs.

How can I agree to be an organ donor?
Talk with your family about organ donation and tell them your decision. You also need to fill in an organ donor card. Your decision will not be recorded anywhere else.
For more information about organ donation, please visit:
www.organdonasjon.no/en

Yaa xubin ku deeqi kara?
Qof kasta wuu oggolaan karaa in uu xubin ku deeqo. Marka aan ogofka nafisaa la baadbaadin karin, ayaa lays weydiyaa in xubin lagu deeqo iyo in kale. Adiga ayaa go'aaminaysa in xubahaaga qof kale la siinayo geeridaada kadib. Go'aankaan waa in uu qoyskiinu oggadaa. Iyaga ayaa dhakhtaraku u sheegaya in aad oggotatay in aad xubin ku deeqdo.

Sidee ayaan ku oggolaan karaa in aan xubin ku deeqo?
Qoyskiina kalla hadal xubin ku deeqidda, una sheeg go'aanka aad gartay. Sidee kale buuri kaarka xubin ku deeqidda (donorkort). Go'aankaaga meelna lagu qori maayo. Halkan ka akhriiso warbixin intan ka badan oo ku saabsan xubin ku deeqidda kuna qoran afkaaga hooyo:
www.organdonasjon.no/somali

من الذي يمكنه التبرع بالأعضاء؟
أي شخص يمكن أن يوافق على التبرع بالأعضاء إذا لم يكن هناك أمل في إنقاذ حياته. فقط عندما تتخذ قرارًا مسبقًا بالتبرع بالأعضاء، يمكنك أن تقول ما إذا كان سيتم إعطاء أعضائك لشخص آخر بعد وفاتك. يجب أن تخبر أفراد عائلتك بذلك حتى يتمكنوا من إخبار الطبيب بذلك.

كيف أوافق على التبرع بأعضائي؟
تحدث مع عائلتك عن التبرع بالأعضاء واتخذ قرارًا. يجب إخبار أفراد عائلتك حتى يتمكنوا من إخبار الطبيب بذلك.

میں عضو عطیہ کرنے کے لیے رضامندی کیسے ظاہر کر سکتا ہوں؟
اپنے اہل خانہ سے خود کے عضو کے عطیہ کرنے متعلق بات کریں اور اپنے فیصلہ سے اتفاق کریں۔ آپ کو عضو عطیہ کرنے والے کا کارڈ بھی پورا کرنا ہو گا۔ آپ کا فیصلہ اور کسی جگہ پر کارڈ لکھنا بھی ظاہر کرنا ہو گا۔

Thank you to organ donation I can study to become a nurse. I am so grateful for my new lungs.
Benedicte, 21 years

I was very very lucky to get a new kidney. Now I can enjoy life again. Because someone said yes to organ donation.
Raymond, 50 years

MELAFESTIVALEN

Melafestivalen er en årlig «verdenskulturfestival» som arrangeres i Oslo i august hvert år. Mela er Oslos møteplass for alle deler av et mangfoldig kulturelt felleskap. Vi hadde stand der for første gang, og dette var en fin mulighet til å spre informasjon om organdonasjon til en flerkulturell gruppe. Donorkort og brosjyren "Inni er vi like" ble delt ut. Flere ønsket bunker med brosjyrer som de ville dele ut i sitt nærmiljø.

INNI ER VI LIKE – ORGANDONASJON PÅ FLERE SPRÅK

"Inni er vi like" er et prosjekt støttet av ExtraStiftelsen. I Norge er organdonasjon noe de fleste engasjerer seg for og er positive til. I andre kulturer og land kan organdonasjon være forbundet med ulovlig handel og dårlig helsevesen. Derfor er det viktig at det foreligger god og korrekt informasjon om temaet på flere språk.

I 2015 oversatte vi hele vår nettside til engelsk, samt laget egne korttekster på urdu, somali og arabisk. I 2016 kom flere språk til på hjemmesiden, da kortteksten ble oversatt til polsk og litauisk. Det er blitt utarbeidet en brosjyre med tekster på engelsk, urdu, somali og arabisk. Brosjyren er blitt brukt på stands og sendt ut til legekontorer og sykehus. Roll-up og klistremerker til bruk på stands er også produsert.

MESSER OG KONGRESSER

Når vi er tilstede på samlinger der forskjellige grupper møtes, har vi en unik mulighet til å komme i direkte dialog med enkeltpersoner og tilpasse informasjonen til disse. Vi har deltatt på flere sykepleierkonferanser, studentsamlinger, pasientarrangementer og som bildet viser, ungdomshelseuka.

SYKEHUSBESØK

Høsten 2016 besøkte vi de fleste avdelinger på OUS, Rikshospitalet og Ullevål sykehus for å fortelle om noen av våre prosjekter, og levere ut vårt informasjonsmateriell. Vi fortalte bl.a. om prosjektene "Inni er vi like" og "Pappa må ha nytt hjerte". Både barnebo-ka, vår flerspråklige folder samt vår sykehusplakat, med informasjon om organdonasjon, ble godt mottatt av helsepersonellet.

SI JA TIL ORGANDONASJON

Hvordan blir jeg organdonor?

- Si det til dine nærmeste
- Fyll ut donorkort

Du kan fylle ut et donorkort som en bekreftelse på at du har sagt i fra. Kortet kan du ha i lommeboken eller på mobilen.

Følg organdonasjon på nett
www.organdonasjon.no
[Facebook](https://www.facebook.com/organdonasjon)
[Instagram](https://www.instagram.com/organdonasjon)
[YouTube](https://www.youtube.com/organdonasjon)

Hva kan doneres?
 HJERNET
 NYRER
 LUNGER
 HJERTET
 LIVER
 RUKSPYTTE KJERTEL

Den første transplantasjonen i Norge og Norden skjedde allerede i 1906.

Den eldste donoren i Norge var 87 år.

Hjelpeparten av alle donorer er over 50 år. Det er ingen aldersgrense for å si ja til organdonasjon.

Alle transplantasjoner i Norge skjer på Oslo Universitetssykehus, Rikshospitalet.

74 % sier ja til organdonasjon. 22 % har ikke bestemt seg ennå. Hvem av dem er du?

De store verdenevangelionene er givende til organdonasjon.

Over 11 000 personer har fått organer i Norge siden det ble vanlig å benytte seg av organer i 1969.

Over 11 000 personer har fått organer i Norge siden det ble vanlig å benytte seg av organer i 1969.

1 donor kan redde inntil 7 liv

Les mer på www.organdonasjon.no

Statt arbeidet med å bli enda flere til å si ja til organdonasjon.

Statt arbeidet med en fast sum i lommeboken. Bruk Vipps nummer 10740

Statt arbeidet med en fast sum i lommeboken. Bruk Vipps nummer 10740

STIFTELSESEN ORGANDONASJON

SOSIALE MEDIER OG DIGITAL KOMMUNIKASJON

En stor og viktig del av vår kommunikasjon foregår i dag digitalt. Slik når vi befolkningen effektivt og målrettet. Vi når langt flere per krone, og vi kan også betjene langt flere forespørsler. God informasjon på Facebook-sider og nettsider, gjør at vi i dag knapt f r inn telefoner eller e-post med generelle spørsmål om organdonasjon. Vi jobber også aktivt med søkemotoroptimalisering, og at informasjon om organdonasjon, med lenker, finnes på alle tilknyttede og relevante nettsider.

NETTSIDER

Selv om vi opererer på en lang rekke ulike plattformer og sosiale medier, er det fremdeles vår nettside organdonasjon.no som er vår "base". Nærmere 120 000 besøkte nettsidene v re i fjor, hvilket ga rundt 280 000 unike sidevisninger. Spørsmål og svarsidene, samt historiene om organdonasjon er meget godt besøkt, mens nærmere 60 prosent av trafikken går rett til donorkort-siden. Hele nettsiden vår er oversatt til engelsk, og egne samlesider er med informasjon på arabisk, somali, urdu, litauisk og polsk. Totalt har disse oversatte sidene hatt rundt 1 500 besøkende. Bloggen v r er også godt besøkt, og står for en relativt stor del av nettrafikken v r. Spesielt de personlige historiene skaper engasjement.

GOOGLE AD GRANTS

Til tross for at vi har en solid dekning på organiske treff i søkemotoren Google, jobber vi også med annonsering. Dette betyr kort og godt annonser i resultatsiden av Google søk. Dette f r vi gratis, siden vi er kvalifisert til programmet Google Ad Grants, som gir utvalgte veldedige organisasjoner støtte til ekstra synlighet. Denne annonseringen bruker vi, i tillegg til generell informasjon om organdonasjon, også til å nå folk som ønsker å gjøre en innsats som frivillige, eller støtte en god sak. I 2016 hadde vi til sammen nesten 5000 klikk på annonser.

FACEBOOK

Facebook er vårt viktigste sosiale medium i dag. Her deler vi informasjon og kampanjemateriell, og først og fremst de sterke historiene. Plattformen er perfekt for å skape engasjement, og nå ut med god informasjon. Stadig flere deler også informasjon fra våre sider på sin egen Facebook-side. Dette betyr mye for

rekkevidden. Med betalt annonsering når vi ut til grupper som i liten grad er opptatt av, eller har kunnskap om organdonasjon.

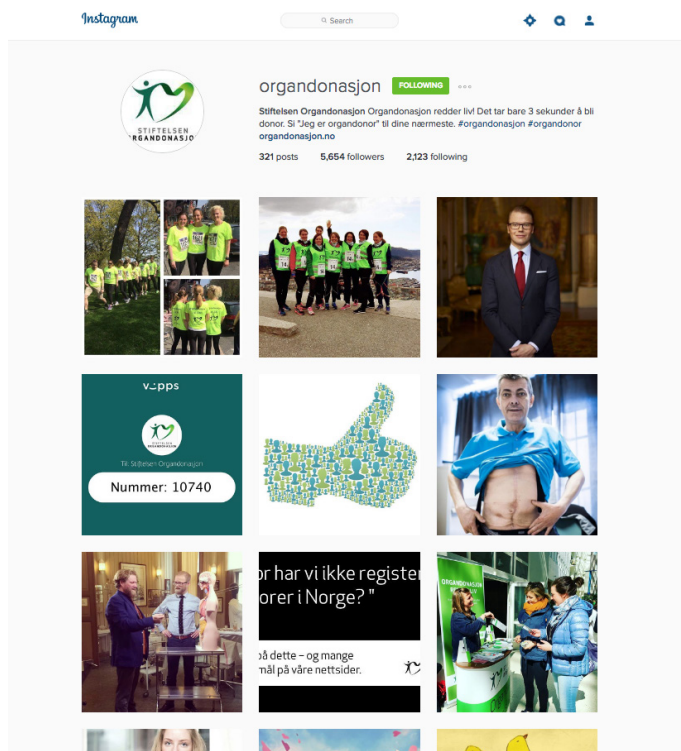
Vi fikk 10 671 nye følgere i fjor, og økningen er spesielt stor i forbindelse med kampanjer, store nyhetssaker, og når saken generelt får oppmerksomhet. Ved utgangen av 2016 hadde vi 274 845 følgere. Folk er stolte over at de sier ja, og deler dette med andre. Total rekkevidde (antall ganger noen har sett noe av vårt innhold på Facebook) i 2016 var på 26 millioner visninger, hvorav en fjerdedel var betalt.

INSTAGRAM

Bildetjenesten Instagram vokser stadig. I mars i fjor passerte vi 5000 følgere. Til tross for at snittalderen er noe lavere her enn på Facebook-siden vår, er også her de sterke historiene til transplanterte mest populære. Samtidig er det større vekt på de visuelle kvalitetene til bildene, og mindre plass til tekst. Et av de mest populære bildene i fjor var av et hjerte i en ny type boks som brukes til transport av organer for transplantasjon.

REKLAMEFRIE DAGER

Langfredag, første påskedag, første pinsedag og første juledag skal være reklamefrie i henhold til kringkastingsloven. Dette gjelder både radio og TV. I stedet for tradisjonell reklame skal kanalene sende reklame for veldedige organisasjoner. Dette har gitt oss en fantastisk eksponeringsmulighet.

I 2016 var vi så heldige å få vist den nye filmen "Hvorfor sier du ja?" både på TV2 og TvNorge. I filmen forteller fem personer hvorfor de ønsker å være organdonor. Radio Norge, Radio 1 og flere lokalradioer sendte radiosporten vår "Si JA til organdonasjon".

Det er jo så enkelt som at det redder liv.

GAVER OG INNSAMLING

På vår nettside gis det utfyllende informasjon om hvordan vår organisasjon kan støttes, både ved gaver og aktiviteter. Gaver og minnegaver utgjør et viktig bidrag til vårt arbeid, og muliggjør realisering av flere informasjonstiltak som får folk til å snakke om organdonasjon, og slik redde liv.

FASTGIVER OG GAVER

Givergleden blant våre støttespillere øker og flere ønsker å gi gjennom å være fastgivere eller gjennom enkeltgaver. Med dagens teknologi har vi tilgang på ulike betalingsmuligheter og systemer, noe som gjør det lettere å støtte vårt arbeid. Gjennom våre nettsider kan man blant annet innbetale enkeltgaver og registrere seg som fastgiver. I løpet av 2016 ble det registrert 30 nye fastgivere.

VIPPS

I 2016 ble det også mulig for organisasjoner å motta gaver gjennom applikasjonen Vipps. Dette har senket terskelen og gjort det enda enklere for folk å gi til Stiftelsen Organdonasjon. Vi har opprettet et eget nr. 10740. I 2016 mottok vi kr 17 300,- og vi ser at stadig flere benytter seg av betalingsløsningen Vipps.

MINNEGAVER

Intet tap er så stort som å miste en av sine kjære. Midt i det meningsløse vil det for mange føles meningsfylt å kunne hjelpe andre. Mange velger i stedet for blomster til hjemmet å gi en gave til en organisasjon eller en sak. Vi er takknemlige om denne gaven tilfaller vårt arbeid.

Flere begravesbyråer har nå også opprettet egne minnesider med mulighet for innsamling av minnegaver via Adstate. Stiftelsen Organdonasjon er registrert som en alternativ mottaker av gaver på denne måten.

INNSAMLING

Fundraising i digitale kanaler er i stadig vekst, og har i stor grad endret måten befolkningen støtter ideell sektor på. Samtidig ser vi en dreining bort fra tradisjonelle kanaler som standvirksomhet, og direkte brev. Som liten bedrift med begrensede ressurser, er de digitale kanalene vårt viktigste verktøy.

Bli med og redd liv!
Når du starter din egen innsamling for organdonasjon, sammen gir vi håp til alle dem som venter på et nytt liv. Det finnes mange grunner til å bli med, og selvfølgelig en grunn mer enn noen: så kan du hjelpe andre som trenger det.

1. Opprett din egen innsamling (trykk på "Start innsamling")
2. Sett et mål for innsamlingen, og del med hele ditt nettverk, via Facebook, e-post og andre kanaler.
3. Følg med på innsamlingen, se bildegalleri og kommentarer fra besørene dine.

Din donasjon går direkte til de berørte, via vårt sikre betalingsystem.
Stiftelsen Organdonasjon er medlem av Innsamlingskontrollen.

Innsamlert beløp: 134 111 kr.

Aidbuilder er et verktøy der hvem som helst kan starte sin egen innsamling. Det kan være i forbindelse med et arrangement, et jubileum eller som minnegave i forbindelse med noens bortgang. Totalt siden oppstart i 2014 har det kommet inn rundt kr 130 000,- i forbindelse med denne typen innsamlinger. I 2016 ble det totalt samlet inn kr 20 250,-. Beløpene varierer stort på disse innsamlingene, men i takt med at befolkningen blir mer vant til denne formen for crowd funding, regner vi også med en mer stabil inntekt fremover.

SAMARBEID

Vi ønsker å samarbeide med aktører som kan bidra til økt synlighet av temaet, både via egne kanaler og nettverk, samt øke bevisstheten om organdonasjon i befolkningen.

BEDRIFTSSAMARBEID

Et samarbeid med Stiftelsen Organdonasjon kan styrke din bedrifts omdømme, skape engasjement hos de ansatte og redde liv. De fleste nordmenn sier i dag ja til organdonasjon. Denne positive holdningen er blant annet et resultat av godt informasjonsarbeid som har gjort befolkningen tryggere på temaet. Dette er et kontinuerlig arbeid, og stadig nye idéer og prosjekter dukker opp.

VIKEN FIBER

Viken Fiber gir nordmenn tilgang til internett – og med det mulighet til å kommunisere med verden og erverve seg kunnskap. I Stiftelsen Organdonasjon er kunnskap en forutsetning for at befolkningen skal bli tryggere på temaet og velge et ja som de igjen kommuniserer til sine nærmeste. Sammen sier vi at ”kommunikasjon redder liv”. Sponsorsamarbeidet startet i slutten av 2014 og gjør Viken Fiber til prosjektpartner med hovedvekt på Valentinsdagen. Kampanjen ”Si de tre magiske ordene”, ble et svært vellykket prosjekt. I tillegg til Valentinsdagen, samarbeider vi om ytterligere aktiviteter gjennom året for å synliggjøre saken både internt til ansatte og eksternt ut mot kunder. Vi har også holdt foredrag internt i bedriften, samt synliggjort samarbeidet i sosiale medier.

AON

Aon World Wide gir én arbeidsdag i året til en veldedig organisasjon. For 2016 valgte AON Norway å gi dagen til Stiftelsen Organdonasjon. Hovedaktiviteten var et allmøte på hovedkontoret i Oslo med foredrag av en transplantert med tid til spørsmål og diskusjon. I forkant av møtet ble det på intranettet lagt ut generell info og lenker til informasjon om organdonasjon. Donorkort ble lagt ut i resepsjonen og plakater ble satt opp i heis og fellesrom. Det ble også laget en quiz på intranettet for å skape engasjement og diskusjon.

IS PÅ BRYGGA

Da vi har kontorer i vannkanten på Frognerstranda er dette en fin anledning til å invitere noen av våre samarbeidspartnere til en uformell prat og en is. Vi har blant annet invitert donorsykepleierne Lise og Gry. Dette er sykepleiere som har en viktig posisjon i forhold til organdonasjon, som bidrar med god fagkunnskap, og som også har stilt opp for oss på tv- og radiointervjuer og arrangementer som omhandler temaet.

TIF - TRANSPLANTERTES IDRETTSFORENING

TIFs visjon er å motivere alle som har fått et nytt organ til holde seg aktive og å sette fokus på organdonasjon. TIF ønsker å vise at transplanterte kan være fysisk aktive som alle andre. For andre året på rad hadde vi gleden av å samarbeide med TIF i forbindelse med Holmenkollstafetten. 15 deltakere representerte TIF og organdonasjon denne dagen. Bilder og film ble delt i sosiale medier og på våre nettsider. TIF viser med dette at alt er mulig.

TILTAK SOM VIL ØKE ANTALL DONASJONER – OG REDDE FLERE LIV

STYRKE SAMTALEN – ØKT FOLKEOPPLYSNING

For mange oppleves organdonasjon som en trøst i det tragiske. Å vite at man gir håp til noen som venter. For familien blir denne avgjørelsen langt lettere hvis man vet hva den avdøde selv ønsket. Derfor er det så viktig at man deler sitt standpunkt med sine nærmeste, slik at de pårørende skal slippe å måtte ta dette valget.

Da det i andre land stilles krav til systemer og registre, oppfordrer vi heller til samtale mellom mennesker som står hverandre nær. For uansett systemer, vil det alltid være en samtale bygget på respekt og forståelse med de pårørende.

Umiddelbart etter kampanjer viser målinger at kunnskapen øker og flere kjenner hverandres holdning. Dette viser at god informasjon gir resultater. For å opprettholde disse gode resultatene, mener vi det er avgjørende med holdningsskapende arbeid, og at dette styrkes ytterligere med en jevn tilstedeværelse i befolkningen.

Økt kunnskap gir trygghet som igjen kan være en avgjørende faktor i en faktisk donasjonssituasjon. Er pårørende trygge på den avdødes holdning til donasjon, vil det kunne være lettere for donorpersonell å ta opp spørsmålet med dem. Det vil være med på å sikre at den avdødes rett til å donere blir ivarettatt.

TRANSPLANTASJONSLOVEN MÅ ENDRES

I 2016 trådte den nye transplantasjonsloven i kraft. Hensikten var klar: å øke antall donasjoner. I loven styrkes individets rett til å donere organer. I tillegg styrkes betydningen av avdødes eget valg, som er tilkjennegitt skriftlig eller muntlig. Loven antar alle som potensielle organgivere såfremt man ikke har motsatt seg donasjon. De pårørende skal derfor bekrefte avdødes vilje. Imidlertid har loven noen uheldige formuleringer som kan bidra til at flere pårørende, som ikke er kjent med avdødes ønske, sier nei. Således kan loven virke mot sin hensikt. I loven står det at dersom ikke avdødes vilje er kjent, skal pårørende orienteres om at de har vetorett og kan si nei. Sier kun én av de pårørende nei, er det dette som blir etterfulgt. I 30 prosent av tilfellene ble det et nei i 2016. I hvert enkelt av disse tilfellene kan det ha vært flere positive pårørende, selv om utfallet ble et nei til organdonasjon.

Loven må endres og denne formuleringen må erstattes med en positiv tilnærming til temaet i tilfeller der avdødes holdning ikke er kjent. Spørsmålet må tas opp med det formål å få et ja, noe

samfunnet er tjent med. Er pårørende i tvil, må man utforske hvorfor de nøler.

DONASJON ETTER VARIG HJERTE OG ÅNDEDRETTSTANS

Tilgangen på organer stagnerer og er til og med i tilbakegang i hele Europa. Økt trafiksikkerhet og færre ulykker, bedre medisinsk behandling og stadig eldre donorer er blant årsakene til dette. For å imøtekomme et stadig økende behov, har man derfor sett på andre tiltak. Det vanlige er at donoren er en respiratorpasient som ikke lengre har blodsirkulasjon til hjernen. Nå er det også mulig å donere organer fra de som dør av hjerte- og åndedrettstans når livsforlengende behandling avsluttes i en intensivavdeling. Dette er pasienter som har en så alvorlig hodeskade at livreddende behandling er nytteløs, og legene har besluttet å avslutte behandlingen. Organer kan da doneres etter at døden har inntruffet. Dette kan øke tilgangen på organer med mellom 10-20 prosent.

SE TIL DE LAND SOM GJØR DET BEST

– STYRK DONORSYKEHUSENE

Slik vi ser det, er det bare å kopiere de som gjør det best, Spania og Kroatia. Kroatia implementerte for få år siden den spanske modellen, og gikk fra en jumboplass og opp til nest best. Finland og Portugal har arbeidet de siste årene med tilsvarende tiltak, og viser nå til meget gode resultater.

I disse landene har de satset på god organisering ved sykehusene med nok tid og ressurser, god opplæring av personell, motivering og nasjonal koordinering. Det er viktig at sykehusene har godt skolerte leger og sykepleiere med god tid, som vet hvordan man skal jobbe med dette, og kan ivareta de pårørende på en god måte i den vanskelige situasjonen de står i. Dette kan være avgjørende for utfallet i en donorsituasjon.

ØKE ANTALL NYREDONASJONER FRA LEVENDE GIVER

For å øke antallet nyredonasjoner fra levende giver – familie eller venner – må personalet på donorsykehusene styrkes, med egne team til å utrede levende giver. I dag legges dette til behandlende nefrolog, som kan ha problemer med nok tid til dette arbeidet. Alternativet kan bli å sende disse pasientene til dialyse. Dialyse koster samfunnet 650 000 mer per pasient i året, enn en enkelt transplantasjon. Mange dialysepasienter forteller om svært redusert livskvalitet. Etter nyretransplantasjon, er 66 prosent tilbake i arbeid. Det må også etableres gode refusjonsordninger for utredning av levende donasjon, noe som ikke finnes i dag.

FORSKNING OG DYRKING AV ORGANER

Forskning på blant annet dyrking av organer er et viktig område, og noe som vil skape nye muligheter. En dag vil vi trolig kunne printe organer med stamceller, slik at ingen lenger dør på vente-

listene. Inntil vi er der, er det en opplyst befolkning og deres ja til organdonasjon, samt dyktig og motivert helsepersonell med adekvate ressurser – som redder liv.

Oslo, 31.12.2016 / 04.05.2017 styret i Stiftelsen Organdonasjon

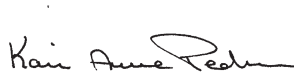

Gisle Barlaup Nødtvedt
Styreleder

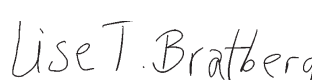

Marte Arnhild Jystad
styremedlem

Bente Ridder-Nielsen
styremedlem

Astrid Giskegjerde
styremedlem

Åshild Nymo
styremedlem

Kari Anne Pedersen
styremedlem

Lise Toubro Bratberg
styremedlem

Lars Skar
styremedlem

STIFTELSENS DRIFT OG ØKONOMI

I 2016 mottok Stiftelsen Organdonasjon totalt et driftstilskudd på kr 6 000 000,-. Midlene bevilges over Statsbudsjettet og fordeles av Helsedirektoratet, som vi også rapporterer til. Statstilskuddet utgjør vår basisfinansiering.

Vårt aktivitetsregnskap for 2016 viser et resultat på kr 462 939,-. Det er flere grunner til dette overskuddet. I løpet av året har vi hatt flere personer med sykefravær over lengre tid. Dette har ført til redusert bemanning, og derfor redusert arbeidskapasitet til å realisere prosjekter. Dette er prosjekter som vil bli realisert kommende år.

Regnskapet viser videre at kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet er på rundt 83,8 %. Denne viser hvor mye midler som er anvendt på formålsaktivitet i forhold til de totale kostnader. Det er deretter viktig å se om denne bruken av midler på formålet har gitt effekter. Vi kan måle effekten av informasjonsarbeidet blant annet ved å måle engasjement i sosiale medier, aktivitet på våre nettsider, nedlastning av donorkortapplikasjoner samt pressdekning. Vi gjennomfører også jevnlig kartlegging av befolkningens holdning til organdonasjon gjennom en opinionsundersøkelse.

STYRET BEKREFTER GRUNNLAGET FOR FORTSATT DRIFT

Av stiftelsens formålskapital pr. 31.12.2016 på kr 3 383 166,- er iht. vedtektene kr 50 000,- bundet stiftelseskapital. Styrets leder mottok et honorar på kr 156 295,-. Stiftelsen forurenser ikke det ytre miljø.

Det er ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen.

Stiftelsen Organdonasjon leier lokaler av Heggedal og Hollie ANS på Frognerstranda 4. Arbeidsmiljøet anses som godt. Sykefraværet var på 15,1 %. Det høye sykefraværet skyldes kronisk sykdom og langtidssykemelding.

LIKESTILLING

Det bestrebes likestilling mellom kjønnene i bedriften både ved ansettelser og ellers. Administrasjonen består av fem kvinner og en mann. Styret består av seks kvinner og to menn. Det er ikke iverksatt tiltak eller planlagt tiltak for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene.

REGNSKAPSAVLEGGELSE

Regnskapet gir et riktig bilde av selskapets økonomiske situasjon.

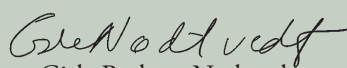
AKTIVITETSREGNSKAP 2016

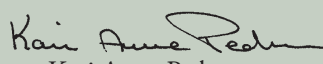
	Note	2016	2015
ANSKAFFEDE MIDLER			
Tilskudd			
Sum tilskudd	1,6	6 000 000	6 000 000
Innsamlede midler og gaver			
Sum Innsamlede midler og gaver	1,6	435 231	637 880
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter			
Sum opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter	6	303 320	304 217
Finans- og investeringsinntekter		15 808	22 220
Andre inntekter	1, 6	363 607	313 563
SUM ANSKAFFEDE MIDLER	1	7 117 966	7 277 880
FORBRUKTE MIDLER			
Kostnader til anskaffelse av midler			
Sum kostnader til anskaffelse av midler	1, 3, 8	401 835	316 777
Kostnader til organisasjonens formål			
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet			
Sum kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet	1, 3, 8	5 577 340	5 959 128
Sum kostnader til organisasjonens formål		5 577 340	5 959 128
Administrasjonskostnader		675 853	686 299
SUM FORBRUKTE MIDLER		6 655 028	6 962 203
ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT		462 939	315 676
TILLEGG/REDUKSJON FORMÅLSKAPITAL			
Annen formålskapital	5	462 939	315 676
Netto endring formålskapital		462 939	315 676
Innsamlingsprosent		66,0 %	79,9 %
Formålsprosent		83,8 %	85,6 %
Administrasjonsprosent		10,2 %	9,9 %

BALANSE

	Note	2016	2015
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Immaterielle eiendeler			
Sum immaterielle eiendeler	1, 2	13 638	54 551
Varige driftsmidler			
Sum varige driftsmidler	1, 2	16 241	26 499
Finansielle anleggsmidler			
Sum finansielle anleggsmidler		12 805	-
SUM ANLEGGSMIDLER		42 684	81 050
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer		70	- 1 130
Andre fordringer		321 500	45 667
Sum fordringer		321 570	44 537
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	3 018 912	2 639 261
SUM OMLØPSMIDLER		3 340 482	2 683 798
SUM EIENDELER		3 383 166	2 764 848
FORMÅLSKAPITAL OG GJELD			
Innskutt formålkapital			
Grunnkapital		50 000	50 000
Sum innskutt egenkapital	5	50 000	50 000
Opptjent egenkapital			
Annen formålkapital	5	2 187 192	1 724 254
Sum opptjent formålkapital		2 187 192	1 724 254
Sum formålkapital		2 237 192	1 774 254
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		166 414	226 097
Skyldige offentlige avgifter	4	431 631	389 532
Annen kortsiktig gjeld		391 729	374 964
Ubrukt tilskudd Extrastiftelsen	6	156 200	-
Sum kortsiktig gjeld		1 145 973	990 594
Sum gjeld		1 145 973	990 594
SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD		3 383 166	2 764 848

Oslo, 04.05.2017 Styret Stiftelsen Organdonasjon.

Gisle Barlaup Nødtvedt
Styreleder

Kari Anne Pedersen
styremedlem

Astrid Giskegerde
styremedlem

Åshild Nymø
styremedlem

Bente Ridder-Nielsen
styremedlem

Lars Skar
styremedlem

Marte Arnhild Jystad
styremedlem

Lise Toubro Bratberg
styremedlem

Hege Margrethe Lundin Kuhle
daglig leder

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven 1998. Det er utarbeidet etter God regnskapsskikk (F) for ideelle organisasjoner. Aktivitetsbasert regnskapsoppstilling er benyttet.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifiseringen av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Avskrivbare driftsmidler avskrives lineært over gjenværende levetid.

Langsiktige fordringer og gjeld vurderes til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av rentendring. Enkelte poster er vurdert etter andre regler, og redeføres for nedenfor.

INNTEKT

Gaver inntektsføres på mottakstidspunktet. Tilskudd inntektsføres i den perioden de gjelder. Dersom det er knyttet tilbakebetalingsvilkår til bevilgningen er ubenyttet tilskudd bokført som gjeld.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

FORDELING AV FELLESKOSTNADER

Iht god regnskapsskikk (F) for ideelle organisasjoner er felleskostnader i Norge fordelt på en rimelig, pålitelig og konsistent måte mellom aktivitetene. Dette gjelder i det alt vesentlige lønns- og personalkostnader. Til grunn for fordelingen ligger tidsbruk pr ansatt på de forskjellige aktivitetene.

SKATT

Organdonasjon er en ideell organisasjon som er unntatt skatteplikt etter skattelovens § 2-32.

NOTE 2 DRIFTSMIDLER

	Webseite	Inventar/ utstyr	Sum
Anskaffelseskost 01.01	120 613	30 774	151 387
Anskaffelseskost 31.12	120 613	30 774	151 387
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	106 976	14 533	121 508
Balanseført verdi pr 31.12.	13 638	16 241	29 879
Årets avskrivninger	40 913	10 258	51 171
Årets avskrivninger i %	33%	33%	
Økonomisk levetid	3 år	3 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	

NOTE 3 LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE M.M.

Kostnaden består av følgende poster	2016	2015
Lønninger	3 438 304	3 220 996
Arbeidsgiveravgift	589 409	517 871
Pensjonskostnader	396 015	366 157
Andre ytelser	122 331	82 892
Sum lønnskostnader	4 546 059	4 187 916
Gjennomsnittlig antall ansatte	7	7

Det er for 2016 utbetalt lønn til styreleder på kr 156 295,-. Stiftelsen har ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for ledende personer eller styret.

REVISOR

Godtgjørelse lovpålagt revisjonstjenester kr 33 875,-.

NOTE 4 BUNDNE MIDLER

	2016
Bundne midler pr 31.12	233 824
Skyldig skattetrekk pr 31.12. utgjorde	210 244

NOTE 5 FORMÅLSKAPITAL

	Grunnkapital	Annen formålskapital	Sum formålskapital
Pr 01.01	50 000	1 724 254	1 774 254
Tilført		462 939	462 939
Pr 31.12	50 000	2 187 192	2 237 192

NOTE 6 TILSKUDD OG GAVER

	2016	2015
Tilskudd	6 000 000	6 000 000
Ubrukte midler Extrastiftelsen	156 200	-
Innsamlede midler og gaver	435 231	637 880
Inntekter fra operasjonelle aktiviteter	303 320	304 217
Andre inntekter	363 607	313 563

Tilskudd: Stiftelsen har mottatt kr 6 000 000,- fra Helsedirektoratet.

Ubrukte midler Extrastiftelsen: Stiftelsen mottok kr 156 200,- i tilskudd fra Extrastiftelsen i 2016, det ble ikke brukt noe av midlene i 2016.

Inntekter fra operasjonell aktivitet: Her ligger det diverse salgsinntekter knyttet opp mot stiftelsen formålsaktivitet.

Andre inntekter: Dette er hovedsakelig mottatt moms-kompensasjon for frivillige organisasjoner som i 2016 utgjorde kr 357 289,-.

NOTE 7 SENTRALE NØKKELTALL

Ideelle organisasjoner har et annet formål enn tradisjonelle virksomheter, de skal skape nytte for formålet, målgruppen. De tre nøkkeltallene formålsprosent, innsamlingsprosent og administrasjonsprosent gir informasjon om hvordan stiftelsen forvalter sine midler til beste for målgruppen.

Nøkkeltall	2016	2015	2014
Formålsprosent	83,81 %	85,59 %	70,00 %
Innsamlingsprosent	65,99 %	79,87 %	57,80 %
Administrasjonsprosent	10,16 %	9,86 %	14,30 %

Formålsprosent: Midler anvendt på formålsaktivitet i forhold til de totale kostnader.

Innsamlingsprosent: Andelen midler disponible til formålsaktivitet. Dette taller regnes fra alle midlene som ble samlet inn minus kostnader knyttet til selve innsamling.

Administrasjonsprosent: Midler anvendt på administrasjon i forhold til de totale kostnader.

NOTE 8 KOSTNADER ETTER ART

Kostnader etter art fordelt etter regnskapslovens tradisjonelle oppstillingsplan:

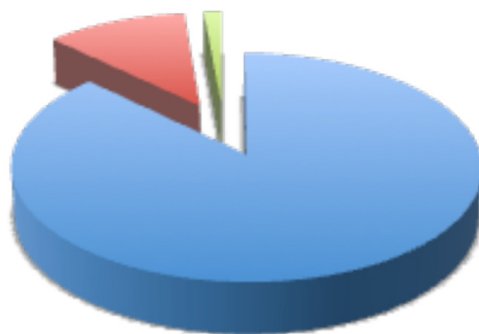
	2016	2015	2014
Personalkostnader	4 546 059	4 187 916	3 521 573
Andre driftskostnader	2 108 160	2 769 140	2 287 181
Finanskostnader	809	5 147	848
Sum kostnader	6 655 028	6 962 203	5 809 602

NOTE 9 PENSJONSKOSTNADER, MIDLER OG FORPLIKTELSE

Stiftelsen er omfattet av lov om obligatorisk tjenestepensjon (OTP). Stiftelsens medarbeidere som omfattes av loven er medlemmer av ytelsebasert tjenestepensjon som dekker lovens krav. Stiftelsen har forsikringsavtale med Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

HVORDAN FORDELTE VI MIDLER TIL FORMÅLET I 2016?

Informasjon og arrangementer:	4 868 708,-
Samfunnspolitisk arbeid:	629 084,-
Undervisning og foredrag:	79 548,-

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Stiftelsen Organdonasjon

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert aktivitetsregnskapet for Stiftelsen Organdonasjon som viser et aktivitetsresultat på kr. 462 939,-. Aktivitetsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til aktivitetsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende aktivitetsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide aktivitetsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av aktivitetsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at aktivitetsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Brugt. 1, 0186 Oslo
Telefon: 22 17 27 17 - Mobil: 91 78 83 48
mail: rahman@systemrevisjon.net
www.systemrevisjon.net
Org.nr.: 971 178 965

STATISTIKK

NØKKELTALL 2016

(Kilder: OUS, Rikshospitalet og Scandiatransplant)

- 107 gjennomførte donasjoner fra avdød giver
- 47 organtransplantasjoner fra levende giver (en nyre)
- 357 organtransplantasjoner fra avdød giver
- 448 på venteliste for nytt organ (pr. 31.12.2016)
- 33 døde på venteliste
- 70 prosent positive svar til donasjon (avdøde selv, eller familien på vegne av avdøde)
- 11 492 transplantasjoner i Norge siden oppstart i 1969

TABELL 1
ORGANDONASJON FRA AVDØDE GIVERE I NORGE I ÅRENE 2007 - 2016

År	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antall meldte potensielle donorer fra landets donorsykehus	205	236	243	238	283	235	271	296	294	321
Antall gjennomførte donasjoner	94	98	102	102	127	117	111	116	110	107
Netto antall donasjoner per mill. innbyggere (pmi)	19,9	20,8	21	20,8	25,6	23,16	21,97	22,64	21,13	21,13
Avslag (enten fra avdøde selv, eller familien på vegne av avdøde)	23	29	26	28	21	17	28	28	26	30

Kommentar fra Stiftelsen Organdonasjon:

Antall meldte potensielle donorer er høyt, noe som vitner om god bevissthet rundt temaet organdonasjon ved landets donorsykehus. Likevel har det blitt nei i hele 30 % av tilfellene. Et nei kan enten være etter avdødes ønske, eller når dette er ukjent, de pårørendes valg. Når avdødes vilje er ukjent, holder det at kun en av de pårørende nekter donasjon. Dette viser hvor viktig det er at alle deler et positivt standpunkt med sine nærmeste.

TABELL 2
ANTALL DONASJONER AV NYRER FRA LEVENDE GIVERE I ÅRENE 2007 - 2016

År	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antall donorer	86	98	104	83	73	81	68	68	63	47

Kommentar fra Stiftelsen Organdonasjon:

I 2008 ble det satt av Regjeringen et mål om at 40 % av nyretransplantasjonene skal være med nyre fra levende giver. Såkalt "familiedonasjon" betyr at levende personer kan gi en av sine to friske nyrer til et familiemedlem eller en nær venn. Vi har aldri vært lenger unna dette målet, og det haster med å iverksette tiltak. Blant annet må utredningskapasiteten styrkes slik at flere får mulighet til transplantasjon fremfor dialyse.

TABELL 3
ANTALL ORGANTRANSPLANTASJONER I ÅRENE 2007– 2016

År	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Organtransplantasjon fra avdød giver										
Hjerte	35	36	26	30	29	32	35	34	34	21
Hjerte/lunge	0	3	0	1	1	0	0	0	0	0
Dobbel lunge	26	26	24	30	27	26	32	33	34	34
Dobbel lunge/lever	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Singel lunge	2	1	0	1	0	2	0	0	0	0
Hjerte/lunge/lever	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hjerte/lever	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Hjerte/nyre	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0
Lever	71	76	81	88	86	100	107	98	82	98
Lever/nyre	0	3	0	1	3	0	2	2	1	2
Nyrer	160	168	172	164	210	201	178	188	179	175
Nyrer/bukspyttkjertel (pancreas)	14	9	16	14	16	17	19	17	11	16
Bukspyttkjertel (pancreas)	0	1	0	1	4	11	20	14	20	4
Øy-celler	6	6	5	6	8	8	5	3	5	7
Sum	315	329	325	337	384	397	401	389	372	357
Organtransplantasjon fra levende giver										
Nyrer	86	98	104	83	73	81	68	68	63	47
Lever	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Totalt	401	427	429	420	457	478	469	455	438	404

Kommentar fra Stiftelsen Organdonasjon:

Behovet for organer øker stadig. Likevel er det foretatt færre organtransplantasjoner med organer fra avdøde givere i år enn i de fem foregående år. Tar vi også med organer fra levende givere, må vi enda lenger tilbake i tid for å finne tilsvarende tall. 18. april 2008 ble det avgitt en rapport for Helse- og omsorgsdepartementet med en rekke gode anbefalinger (se rapport her). Dette er tiltak som er like relevante i dag, og som må iverksettes i langt større grad enn det som er gjort til nå.

TABELL 4
ANTALL PASIENTER PÅ VENTELISTENE PR. 31.12. I ÅRENE 2007 – 2016

År	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hjerte	4	4	11	11	16	13	17	18	17	14
Hjerte/lunge	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0
Dobbel lunge	26	27	49	39	36	43	52	47	56	44
Singel lunge	11	4	5	3	3	0	0	0	0	0
Lever	12	7	12	9	11	17	12	30	19	15
Lever/nyre										1
Nyrer	196	177	173	220	188	198	247	276	289	337
Nyre/bukspyttkjertel (pancreas)	10	15	6	4	5	9	19	20	15	11
Bukspyttkjertel (pancreas)	0	2	0	0	3	8	12	19	14	17
Øy-celler	4	4	11	19	18	8	5	8	10	9
Totalt	264	241	268	305	281	297	365	418	420	448

Kommentar fra Stiftelsen Organdonasjon:

Ventelistene vokser bl.a. i takt med økt forekomst av diabetes og kols, som igjen kan føre til behov for organtransplantasjon. Unge med medfødte lidelser, som nå vil behøve nye organer, øker også. Dette kan være hjertelidelser, lungesykdommer osv. Man tilbyr også transplantasjon til stadig eldre, og Norge er unik med vår liberale venteliste. Samtidig kommer flere nå på listen for re-transplantasjon. På tross av stadig større behov samt dårligere tilgang på donorer det siste året, har Norge blant verdens korteste ventelister og ventetider.

TABELL 5

ANTALL ORGANDONASJONER FRA AVDØD GIVER PER MILL. INNBYGGERE I DE NORDISKE LAND I ÅRENE 2007 – 2016

År	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Finland	17,2	15,2	17,6	17,1	17	19,72	17,47	21,93	22,97	23,99
Norge	20	20,8	21,1	20,8	25,6	23,27	21,97	22,64	21,13	20,43
Sverige	14,5	16,5	13,7	12,5	15,1	14,82	15,74	17,12	16,97	18,56
Danmark	13,2	11,9	13,9	12,9	12,9	12,83	10,16	13,76	14,72	15,21

Kommentar Stiftelsen Organdonasjon:

Finland fortsetter sin positive utvikling og ligger på topp i Skandinavia hva gjelder donasjon fra avdød giver. De har utviklet en handlingsplan med tiltak for å øke donasjonsraten, og iverksetting av disse tiltakene har ført til en denne positive utviklingen. Flere av disse tiltakene finner vi selv igjen i vår plan fra april 2008 (se rapport her), og styrker ytterligere argumentene om at planen må iverksettes i langt større grad enn det som er gjort til nå.

TABELL 6

ANTALL DONASJONER AV NYRE FRA LEVENDE GIVER PER MILL. INNBYGGERE I DE NORDISKE LAND I 2007 – 2016

År	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Danmark	10,2	13,5	16,3	18,4	18	13,53	18,74	19,17	20,61	18,63
Sverige	13,4	14,8	17,6	17,9	19,5	16,29	15,74	15,58	13,32	13,54
Norge	18,2	20,5	21,5	16,90	14,7	16,25	13,46	13,27	12,10	8,97
Finland	0,9	1,7	1,1	2,00	2,4	2,03	2,39	2,74	2,73	4

Kommentar Stiftelsen Organdonasjon:

Det er med stor bekymring vi ser at antall transplantasjoner med nyre fra levende giver stadig går nedover. Tallene viser en enorm avstand fra regjeringens mål om at 40 % av alle nyretransplantasjoner skal være med nyre fra levende giver. Det er viktig med tilstrekkelig kapasitet, incentiver og kompetanse hos helsepersonell, så flere familier kan bli utredet.

TABELL 7

ANTALL DONASJONER MED ORGANER FRA AVDØDE GIVERE I FORSKJELLIGE LAND PER MILL. INNBYGGERE

Land	2014	2015	2016	Kilde	
Spania	36,0	39,7	43,4	Organizacion Nacional de Trasplantes - ONT	www.ont.es
Kroatia	33,7	37,6	35,8	Eurotransplant	www.eurotransplant.org
USA	27,0	28,1	30,9	U.S. Department of Health & Human Services	optn.transplant.hrsa.gov
Belgia	25,2	28,0	28,4	Eurotransplant	www.eurotransplant.org
Frankrike	24,7	26,6	26,6	Agence de la biomedecine	www.agence-biomedecine.fr
Italia	23,2	22,7	24,3	Centro Nazionale Trapianti- CNT	www.trapianti.salute.gov.it
Finland	21,9	23,0	24,0	Scandiatransplant	www.scandiatransplant.org
Østerrike	24,3	22,9	23,9	Eurotransplant	www.eurotransplant.org
Australia	16,1	18,3	20,8	Australian Government	www.donatelife.gov.au
Norge	23,0	21,1	20,4	Scandiatransplant	www.scandiatransplant.org
Slovenia	20,9	25,7	19,9	Eurotransplant	www.eurotransplant.org
Sverige	17,1	17,0	18,6	Scandiatransplant	www.scandiatransplant.org
Ungarn	20,1	17,7	18,0	Eurotransplant	www.eurotransplant.org
Danmark	13,8	14,7	15,2	Scandiatransplant	www.scandiatransplant.org
Polen	15,4	13,7	14,1	IRODAT	www.irodat.org
Nederland	16,1	15,7	13,8	Eurotransplant	www.eurotransplant.org
Sveits	14,4	17,4	13,3	Swisstransplant	www.swisstransplant.org
Tyskland	10,5	10,6	10,1	Eurotransplant	www.eurotransplant.org
Hong Kong	5,4	5,8	6,3	IRODAT	www.irodat.org
Luxemburg	7,3	5,3	5,2	Eurotransplant	www.eurotransplant.org

Kommentar Stiftelsen Organdonasjon:

Spania er fortsatt verdensledende på organdonasjon. De har et meget godt system, hvor de har satset på god organisering ved sykehusene med nok tid og ressurser, god opplæring av personell, nasjonal koordinering og motivering, og en trygg og opplyst befolkning. Land som implementerer den ”Spanske modell” kan vise til gode resultater. Kroatia er et godt eksempel på dette. Kriteriene som legges til grunn for tallene, kan dog variere fra land til land. Dette er viktig å merke seg ved en slik sammenlikning. Vi vet imidlertid at vi har et potensial for flere donorer i Norge, så vi har mye å tjene på å styrke organiseringen av virksomheten i tråd med den ”Spanske modell”.

**STIFTELSEN
ORGANDONASJON**

Frognerstranda 4
0250 Oslo
Telefon: 21 04 34 00
E-post: post@organdonasjon.no
Internett: www.organdonasjon.no
Organisasjonsnummer: 877 536 742